



# LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

## LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

*Rīgā*

*2008. gada 23. septembrī*

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kūtris un tiesneši Kristīne Krūma un Viktors Skudra,

sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Gunta Grūbas pieteikumu par lietas ierosināšanu (Pieteikums Nr. 92/2008), ko viņš iesniedzis savā vārdā un saskaņā ar pilnvarojumiem, ko viņam devuši Ģirts Prols, Tatjana Maļinkovska, Irina Šantare, Berdi Berdijevs, Aleksandrs Matjanovs, Ojārs Piliņš, Elīna Suvorova-Piliņa, sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Polleks”, sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Vlissa”, Marianna Trubača, Tatjana Sokolova, Andris Veiss, Mārīte Kovaļevska, Agris-Zigmunds Vircavnieks, Inga Petrova, Regīna Zaživihina, Dainis Mucenieks, Lilija Harlamova, Līga Tinte, Anita Meldere, Ella Zeiļa, Jeļena Žubule, Gaida Rugāja, Lidija Derveniece, Valerjans Rogačevs, Boriss Matvejevs, Anatolijs Kadišs, Vladislavs Šinkuns, Inga Muižniece, Elīna Grīnvalde, Raisa Radvilavičene, Uldis Kronblūms, Tatjana Kozlova, Zinaida Beļajeva, Ņina Liņģe, Ausma Zvaigzne, Vera Ikoņņikova, Marija Strapcāne, Ija Belosludceva, Aleksandrs Agafonovs, Tatjana Ruļova, Genādijs Harlamovs, Nataļja Sļezina, Ludmila Majorova, Ligita Bērziņa, Jevgenijs Šujanovs, Sergejs Šmidts (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji),

## **k o n s t a t ē j a :**

1. Vairāku Pieteikuma iesniedzēju vārdu un uzvārdu rakstība pieteikumā un zvērinātā notāra taisītajās ģenerālpilnvarās atšķiras. Satversmes tiesa secina, ka pieteikumā pieļautas tehniskas kļūdas, kas neietekmē tā juridisko spēku.

2. Pieteikumā formulēti šādi prasījumi:

1) atzīt Jūrmalas pilsētas domes (turpmāk – Dome) 2004. gada 28. aprīļa saistošos noteikumus Nr. 8 “Grozījumi Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālpilnvarā)” (turpmāk – Noteikumi Nr. 8) par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 115. pantam no to spēkā stāšanās brīža;

2) atzīt Domes 2007. gada 12. jūlija saistošos noteikumus Nr. 19 “Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālpilnvarā) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu” (turpmāk – Noteikumi Nr. 19) daļā, kas skar tās teritorijas, kas norādītas noteikumos Nr. 8, par neatbilstošiem Satversmes 1. un 115. pantam;

3) atzīt Domes 2007. gada 30. augusta saistošos noteikumus Nr. 37 “Par detālplānojuma teritorijai Dzintaros starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Indras ielu un Krišjāņa Barona ielu projekta grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu” (turpmāk – apstrīdētais detālplānojums) par prettiesiskiem un neatbilstošiem Satversmes 115. pantam.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu lieta par normatīvā akta atbilstību augstāka juridiskā spēka tiesību normām ir piekritīga Satversmes tiesai.

3. Pieteikumā vienlaikus apstrīdēta triju normatīvo aktu atbilstība augstāka juridiskā spēka tiesību normām. Satversmes tiesas likuma 18. panta otrā daļa

paredz, ka vairāku aktu apstrīdēšana vienā pieteikumā pieļaujama vienīgi gadījumos, kad tiek apstrīdēts normatīvais akts vai tā daļa un uz to pamata izdotās zemāka juridiska spēka tiesību normas, vai arī gadījumos, kad tiek apstrīdēti kādas institūcijas (amatpersonas) izdotie akti sakarā ar to, ka attiecīgās institūcijas izveidošana vai amatpersonas ievēlēšana, apstiprināšana vai iecelšana nav notikusi likumā noteiktajā kārtībā vai arī institūcija vai amatpersona pieļāvusi tādus likuma pārkāpumus, sakarā ar kuriem tās izdotajiem aktiem nav juridiska spēka.

Tomēr Satversmes tiesa ir secinājusi, ka, ņemot vērā Satversmes tiesas procesa ekonomijas principu, atsevišķos gadījumos viena pieteikuma ietvaros var apstrīdēt arī vairākus normatīvos aktus (*sk. Satversmes tiesas 2005. gada 1. jūnija lēmumu par lietas ierosināšanu, lietas Nr. 2005-13-0106 materiālu 1. sēj. 166. lpp.*). Nav pamatoti pieteikuma iesniedzējam prasīt iesniegt divus pieteikumus par cieši saistītiem jautājumiem. Turklāt Satversmes tiesas likuma 22. panta sestā daļa paredz: “Lai veicinātu lietu vispusīgu un ātru iztiesāšanu, pieļaujama divu vai vairāku lietu apvienošana vienā lietā, kā arī vienas lietas sadalīšana divās vai vairākās lietās”.

No pieteikuma ir gūstams ieskats, ka visi prasījumi ir savstarpēji cieši saistīti un to izskatīšana vienas lietas ietvaros varētu veicināt lietas vispusīgu iztiesāšanu. Līdz ar to ir pieļaujama vienas lietas ierosināšana par trim prasījumiem.

**4.** Noteikumi Nr. 8 regulē 25 dažādu teritoriju izmantošanu. Divdesmit trim no minētajām 25 teritorijām ar Noteikumiem Nr. 8 plānotā (atļautā) izmantošana mainīta no dabas pamatnes uz citu plānoto (atļauto) izmantošanu.

Savukārt Noteikumi Nr. 19 no jauna noteic teritorijas izmantošanu visai Jūrmalas pilsētas teritorijai, līdz ar to aizstājot Noteikumus Nr. 8.

5. G. Grūba pieteikumu iesniedzis savā vārdā, 44 fizisku personu un 2 juridisku personu vārdā:

Ģirts Prols, Tatjana Maļinkovska, Irina Šantare, Berdi Berdijevs, Aleksandrs Matjanovs, Ojārs Piliņš, Elīna Suvorova-Piliņa, sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Polleks”, sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Vlissa” pilnvarojuši G. Grūbu pārstāvēt viņus tikai attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar Dzintaros izvietoto nekustamo īpašumu teritorijās starp Meža prospektu, Krišjāņa Barona ielu, Piestātnes ielu un Edinburgas prospektu un tiem pieguļošajām teritorijām.

Marianna Trubača, Tatjana Sokolova, Andris Veiss, Mārīte Kovaļevska, Agris-Zigmunds Vircaunieks, Inga Petrova, Regīna Zaživihina, Dainis Mucenieks, Lilija Harlamova, Līga Tinte, Anita Meldere, Ella Zeiļa, Jeļena Žubule, Gaida Rugāja, Lidija Derveniece, kā arī Valerjans Rogačevs, Boriss Matvejevs, Anatolijs Kadišs, Vladislavs Šinkuns, Inga Muižniece, Elīna Grīnvalde, Raisa Radvilavičene, Uldis Kronblūms, Tatjana Kozlova pilnvarojuši G. Grūbu pārstāvēt viņus tikai attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar Jūrmalas pilsētas teritorijā esošajām Lielupes grīvas pļavām, tanī skaitā nekustamiem īpašumiem Jūrmalā Varkaļu ielā Nr. 1, Jāņa Pliekšāna ielā Nr. 102 un Nr. 103, Turaidas ielā Nr. 110 un Nr. 114, “Natūra 2000” un tām pieguļošajām teritorijām.

Zinaida Beļajeva, Ņina Liņģe, Ausma Zvaigzne, Vera Ikoņņikova, Marija Strapcāne, Ija Belosludceva, Aleksandrs Agafonovs, Tatjana Ruļova, Genādijs Harlamovs, Nataļja Sļezina, Ludmila Majorova, Ligita Bērziņa, Jevgenijs Šujanovs, Sergejs Šmidts pilnvarojuši G. Grūbu pārstāvēt viņus tikai attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar Jūrmalas pilsētas teritorijā esošajām Lielupes palienas pļavām, kas atrodas pie Zvejas ielas Jūrmalā, zemes gabalu Jūrmalā, Dzintari 8920, un pie tā izvietoto teritoriju Jūrmalā, Zvejas ielā un minētajiem zemes gabaliem pieguļošo teritoriju.

Līdz ar to minētās personas pilnvarojušas G. Grūbu viņu vārdā iesniegt pieteikumu tikai par dažām Noteikumos Nr. 8 minētajām teritorijām, un nav

uzskatāmas par pieteikuma iesniedzējiem Satversmes tiesas likuma izpratnē attiecībā uz prasījuma daļu, kas neskar pilnvarās uzskaitītās teritorijas.

**6.** Pieteikums iesniegts kā konstitucionālā sūdzība. Satversmes tiesas likuma 19.<sup>2</sup> pants noteic, ka “konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai”.

No Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas un 19.<sup>2</sup> panta sestās daļas 1. punkta izriet, ka pieteikumā nepieciešams juridiski pamatot katras apstrīdētās normas (konkrētajā gadījumā – katra Noteikumos Nr. 8 minētās teritorijas plānojuma) neatbilstību katrai no pieteikumā norādītajām augstāka juridiskā spēka tiesību normām. Turklāt ir jāpamato, ka tieši šī neatbilstība izraisa pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu.

**7.** Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs ar 2008. gada 10. jūnija rīkojumu Nr.2-02/299 ir apturējis Noteikumu Nr. 8 un Noteikumu Nr. 19 darbību attiecībā uz šādām teritorijām:

- 1) Tīklu iela 10 (kadastra Nr.1300 002 2508);
- 2) Lāču iela 16 (kadastra Nr.1300 003 0924);
- 3) Lāču iela 18 (kadastra Nr.1300 003 0926);
- 4) Vakara iela 8 (kadastra Nr.1300 017 1703);
- 5) Vakara iela 12/14 (kadastra Nr. 1300 017 1705);

6) teritorija Lielupes palieņu pļavās pie Zvejas ielas (kadastra Nr.1300 008 8903; 1300 008 8909; 1300 008 8916; 1300 008 8905; 1300 008 8911; 1300 008 8910; 1300 008 8912; 1300 008 8914; 1300 008 8920; 1300 008 8919; 1300 008 8922; 1300 008 8902; 1300 008 8915; 1300 008 8913; 1300 008 8908; 1300 008 8907; 1300 008 8901; 1300 008 8906; 1300 008 8924; 1300 008 8923);

7) Mežotnes iela 4 (kadastra Nr.1300 004 5719);

8) teritorija starp Kolkas ielu, Jaunķemeru ceļu, Slokas ezeru un Jaunķemeru sanatoriju;

9) Vikingu iela 14/16 (1300 003 0701).

Līdz ar to Noteikumu Nr. 8 un Noteikumu Nr. 19 darbība ir apturēta četrās no Noteikumos Nr. 8 minētajām teritorijām pilnīgi, bet trijās – daļēji.

**7.1.** Satversmes tiesa ir secinājusi, ka “reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra tiesības apturēt nelikumīgu teritorijas plānojumu darbību uzskatāmas par specifisku tiesību aizsardzības līdzekli, kura izmantošana ir atkarīga no ministra viņam piešķirtās rīcības brīvības ietvaros izdarītajiem lietderības apsvērumiem, bet ne par efektīvu tiesību aizsardzības līdzekli Satversmes tiesas likuma izpratnē. Tādēļ vienīgais efektīvais tiesību aizsardzības līdzeklis, ko persona var izmantot, lai panāktu tāda vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma atcelšanu, kuru persona uzskata par prettiesisku, ir pieteikuma iesniegšana Satversmes tiesā” (*Satversmes tiesas 2007. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2006-38-03 8.3. punkts*). Šis Satversmes tiesas secinājums vispirms attiecas uz Satversmes tiesas likuma 19.<sup>2</sup> panta interpretāciju jautājumā par to, vai sūdzība reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministram uzskatāma par tiesību aizsardzības līdzekli šā panta izpratnē un vai šādas sūdzības neiesniegšana liedz Satversmes tiesai ierosināt un izskatīt attiecīgu lietu.

Minētajā Satversmes tiesas spriedumā nav risināts jautājums par to, vai gadījumos, kad persona ir izmantojusi šo specifisko tiesību aizsardzības līdzekli, tās tiesības uzskatāmas par aizstāvētām.

**7.2.** Ar minēto reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra rīkojuma 13. punktu “apturēto teritoriju plānotā (atļautā) izmantošana nosakāma atbilstoši

Jūrmalas pilsētas Attīstības plānam, kas apstiprināts 1995. gada 25. jūlijā ar lēmumu Nr. 893”.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēji ir uzsākuši savu tiesību aizsardzību ar šo tiesību aizsardzības līdzekli, un līdz šis process būs noslēdzies, nav iespējama lietas ierosināšana Satversmes tiesā par šo prasījumu.

**8.** Satversmes tiesa ir secinājusi, ka “jēdziens “aizskar” ietverts likumā ar mērķi norobežot konstitucionālo sūdzību no sūdzības vispārības labā. Tas prasa, lai pastāvētu pamatota iespējamība, ka apstrīdētā norma aizskar pieteikuma iesniedzēju” (*Satversmes tiesas 2002. gada 22. februāra sprieduma lietā Nr. 2001-06-03 secinājumu daļas 2.4. punkts*). Tas ir, konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai gadījumos, kad apstrīdētā norma aizskar pieteikuma iesniedzēju “pašu”.

G. Grūbam pilnvaru savu tiesību aizsardzībai citastarp devušas divas juridiskas personas – sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Polleks” un sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Vlissa”. Lai arī pieteikumam ir pievienotas vēstuļu kopijas, no kurām izriet, ka minētajām komercsabiedrībām pieder nekustamais īpašums teritorijā, kas saistīta ar apstrīdēto detālplānojumu, un ka šīs komercsabiedrības iesniegušas savu viedokli apstrīdētā detālplānojuma gaitā, pieteikumā nav pamatots, kādas pamattiesības sabiedrībai ar ierobežotu atbildību noteic Satversmes 115. pants.

**9.** No pieteikuma izriet viedoklis, ka Noteikumi Nr. 8 un Noteikumi Nr. 19 neatbilst augstāka juridiskā spēka tiesību normām gan no to pieņemšanas procedūras viedokļa, gan arī pēc būtības.

**9.1.** Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka Noteikumu Nr. 8 un Noteikumu Nr. 19 pieņemšanas gaitā pieļauti būtiski procedūras pārkāpumi, proti, sabiedriskā

apspriešana nav notikusi likumā paredzētajā kārtībā. Taču izvērstis juridiskais pamatojums pieteikumā sniegts tikai par Noteikumu Nr. 8 pieņemšanas gaitā pieļautajiem procedūras pārkāpumiem.

Pieteikumā nav norādīts, ka Noteikumu Nr. 19 pieņemšanas procesā kopumā vai attiecībā uz katru norādīto teritoriju atsevišķi būtu pieļauti procedūras pārkāpumi. Pieteikumā galvenokārt pausts viedoklis, ka sākotnēji, pieņemot prettiesiskus Noteikumus Nr. 8, Dome ir radījusi tādus apstākļus, kuros var apšaubīt vēlākā laika periodā pieņemto saistošo noteikumu tiesiskumu. Taču pieteikumā nav pamatots, kāpēc gadījumā, ja vecāka teritorijas plānojuma grozījumu pieņemšanas gaitā pieļauti trūkumi sabiedriskajā apspriešanā, tos nevarētu labot, pieņemot jaunus teritorijas plānojuma grozījumus atbilstošā procedūrā.

**9.2.1.** Pieteikumā norādīts uz Noteikumu Nr. 8 un Noteikumu Nr. 19 neatbilstību Aizsargjoslu likumam attiecībā uz Lielupes applūstošajām teritorijām. Tomēr ne visas no teritorijām, uz kurām attiecas Noteikumi Nr. 8, varētu atrasties Lielupes aizsargjoslā vai applūstošā teritorijā. Pieteikumā nav norādīts, konkrēti kuru teritoriju plānotā (atļautā) izmantošana neatbilst Aizsargjoslu likumam un nav pamatots, kāpēc katra no šīm teritorijām neatbilst minētajam likumam.

**9.2.2.** Pieteikumā norādīts, ka Noteikumi Nr. 8 un Noteikumi Nr. 19, mainot daudzās teritorijās zonējumu un likvidējot dabas pamatnes teritorijas, esot pretrunā ar dažādiem vides politikas dokumentiem, tostarp Jūrmalas attīstības plānu. Tomēr no pieteikuma nav gūstams ieskaits, kāpēc ikvienas dabas pamatnes teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas maiņa ir pretrunā ar ilgtspējīgas attīstības principu un apdraud bioloģisko daudzveidību Jūrmalas pilsētā.

**9.2.3.** No pieteikuma nav gūstams ieskats, kāpēc augstāka juridiskā spēka tiesību normām neatbilst tās divas teritorijas, kurām 1995. gada Jūrmalas pilsētas attīstības plāns (ģenerālplāns) noteica citu, nevis dabas pamatnes statusu.

**9.2.4.** Pieteikumā vispārīgā veidā sniegta plaša teorētiska analīze par Satversmes 1. panta saturu, taču sniegtais juridiskais pamatojums par Noteikumu Nr. 8 un Noteikumu Nr. 19 neatbilstību Satversmes 1. pantam attiecībā uz vairumu no teritorijām, kas minētas Noteikumos Nr. 8, ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

**10.** Satversmes tiesa ir secinājusi, ka “Satversmes 115. pantā ietvertās tiesības uz labvēlīgu vidi nav absolūtas, un tās var ierobežot” (*Satversmes tiesas sprieduma lietā Nr. 2007-11-03 13. punkts*). Pieteikuma iesniedzēji ir norādījuši uz Satversmes 115. pantā noteikto tiesību ierobežojumu, taču nav pamatojuši, kāpēc šāds ierobežojums pieteikuma iesniegšanas brīdī uzskatāms par neatbilstošu Satversmei, it īpaši ņemot vērā, ka pieteikums iesniegts četrus gadus pēc Noteikumu Nr. 8 spēkā stāšanās.

**11.** Attiecībā uz teritoriju Dzintaros starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Indras ielu un Krišjāņa Barona ielu pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.<sup>2</sup> panta prasībām.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

## **n o l ē m a :**

1. Ierosināt lietu “Par Jūrmalas pilsētas domes 2004. gada 28. aprīļa saistošo noteikumu Nr. 8 “Grozījumi Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālplānā)” un Jūrmalas pilsētas domes 2007. gada 12. jūlija saistošo noteikumu Nr. 19 “Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu”, ciktāl šie noteikumi attiecas uz teritoriju Dzintaros starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Piestātnes ielu un Krišjāņa Barona ielu atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 115. pantam un Jūrmalas pilsētas domes 2007. gada 30. augusta saistošo noteikumu Nr. 37 “Par detālplānojuma teritorijai Dzintaros starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Indras ielu un Krišjāņa Barona ielu projekta grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 115. pantam” pēc pieteikuma, ko iesnieguši Guntis Grūba, Ģirts Prols, Tatjana Maļinkovska, Irina Šantare, Berdi Berdijevs, Aleksandrs Matjanovs, Ojārs Piliņš un Elīna Suvorova-Piliņa (Pieteikums Nr. 92/2008).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Jūrmalas pilsētas domi – līdz 2008. gada 25. oktobrim iesniegt Satversmes tiesai savu atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atteikties ierosināt lietu par pieteikumu daļā par Jūrmalas pilsētas domes 2004. gada 28. aprīļa saistošo noteikumu Nr. 8 “Grozījumi Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālplānā)” un Jūrmalas pilsētas domes 2007. gada 12. jūlija saistošo noteikumu Nr. 19 “Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu”, ciktāl šie noteikumi neattiecas uz teritoriju Dzintaros starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Piestātnes ielu un Krišjāņa Barona ielu pēc pieteikuma, ko iesnieguši Guntis Grūba, sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Polleks”, sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Vlissa”, Marianna Trubača, Tatjana

Sokolova, Andris Veiss, Mārīte Kovaļevska, Agris-Zigmunds Vircavnieks, Inga Petrova, Regīna Zaživihina, Dainis Mucenieks, Lilija Harlamova, Līga Tinte, Anita Meldere, Ella Zeiļa, Jeļena Žubule, Gaida Rugāja, Lidija Derveniece, Valerjans Rogačevs, Boriss Matvejevs, Anatolijs Kadišs, Vladislavs Šinkuns, Inga Muižniece, Elīna Grīnvalde, Raisa Radvilavičene, Uldis Kronblūms, Tatjana Kozlova, Zinaida Beļajeva, Ņina Liņģe, Ausma Zvaigzne, Vera Ikoņņikova, Marija Strapcāne, Ija Belosludceva, Aleksandrs Agafonovs, Tatjana Ruļova, Genādijs Harlamovs, Nataļja Sļezina, Ludmila Majorova, Ligita Bērziņa, Jevgenijs Šujanovs, Sergejs Šmidts (Pieteikums Nr. 92/2008).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kūtris